

καὶ ἂν ἡ ἡ ἐποχὴ τῆς ἰδρύσεως τακτικῶν ἐργοστασίων ὑφασμάτων εἰς τινὰ μέρη τῆς Ἀφρικῆς, τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι συνεπείᾳ τῆς ἀφθονίας τῶν διαφόρων εἰδῶν τοῦ φυτικοῦ τούτου ἐρίου, οἱ βάρβαροι ἢ οἱ ἡμιβάβαροι τῶν μερῶν ἐκείνων εἶναι πανταχοῦ ἐνδεδυμένοι ἐκ βαμβακερῶν ὑφασμάτων κατεσκευασμένων ὑπ' αὐτῶν, ὑφασμάτων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐξωγραφημένων, ἐνίοτε δὲ μεμιγμένων μετὰ μετάξης.

Ὁ βάμβαξ ἄλλως τε εἶναι ἐξ ὄλων τῶν ὑφασμάτων τὸ μᾶλλον κατάλληλον δι' ἐνδυμασίαν ἐν τῇ διακεκαυμένη ζώνῃ, ἀφ' ἐτέρου δὲ τὰ θερμὰ κλίματα εἶναι τοσοῦτον εὐνοϊκὰ εἰς τὸ φυτὸν τοῦ βάμβακος, ὥστε τὰ πολυάριθμα αὐτοῦ προϊόντα εἶναι τὸ ὀλιγώτερον ἀκριθὲν εἶδος διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ὑφασμάτων· οὗτοι δ' εἰσὶν οἱ λόγοι, δι' οὓς ἡ βιομηχανία τοῦ βάμβακος ἐξακολουθεῖ νὰ ἦναι ἐν Ἀφρικῇ τροφὴ ἐμπορίου ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον σημαντικοῦ.

Ἡ Αἴγυπτος δεῖται ἰδιαιτέρας τινὸς μνείας. Ὁ βάμβαξ ἐκαλλιεργήθη ἐν αὐτῇ ἀφθόνως καὶ ἐκτεταμένως τῷ 1820 χάρις εἰς τὴν ὤθησιν, ἣν ἔδωκεν ὁ Μεχμέτ Ἄλῃς. Ἡ καλλιέργεια ὑπῆρξε τοιαύτη, ὥστε ἐκτὸς 50 ἢ 60 χιλιάδων δεμάτων, ἅτινα ἐξωδεύοντο κατ' ἔτος ἐντὸς τῆς Αἰγύπτου ὑπὸ τῶν ἐργοστασίων τῶν συστηθέντων ὑπὸ Μεχμέτ Ἄλῃ, ἀπεστέλλοντο καὶ ἱκαναὶ χιλιάδες δεμάτων εἰς Ἀγγλίαν.

Ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ νέου κόσμου, ἡ κατασκευὴ ὑφασμάτων ἐκ βάμβακος ἔφθασεν ἤδη ἐν αὐτῇ εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν τῆς τελειότητος. Πραγματικῶς ἅπαντες οἱ κατὰ πρότερον περιηγηθέντες ἐν Ἀμερικῇ συμφώνως ἀναφέρουσι ὅτι οἱ κάτοικοι τοῦ νέου κόσμου μετεχειρίζοντο ἀφθόνως τὸν βάμβακα εἴτε εἰς ἐνδυμασίαν εἴτε εἰς καλλωπισμὸν αὐτῶν.

Οἱ Παταγῶνες ἔδενον τοὺς ἵππους αὐτῶν διὰ σχοινίων βαμβακερῶν· ἦτο δὲ τοσοῦτον ἀφθονος ὁ βάμβαξ ἐν Βρασιλίᾳ, ὥστε οἱ κάτοικοι ἐξ αὐτοῦ κατεσκευάζον τὰς κλίνας αὐτῶν. Εἰς τὸ Σάν Σαλβαδόρ, ἔνθα κατὰ πρότην φορὰν ἀπεβιβάσθη ὁ Κολόμβος, οἱ Ἴσπανοὶ ἀντήλλασον πῖλους, κομβολόγια καὶ ἄλλα εἶδη λαμβάνοντες βαμβακερὰ νήματα.

Οἱ Μεξικανοὶ κατεσκευάζον δι' αὐτοῦ τὰ κυριώτερα αὐτῶν ἐνδύματα, ἐπειδὴ δὲν εἶχον μῆτε ἔριον, μῆτε κάνναβι, μῆτε μετάξαν. Ὑφαινον πλατέα πανία βαμβακερὰ, λεπτότατα καὶ ὠραιότατα. Μεταξὺ τῶν ὑπὸ τοῦ Φερνάνδου Κορτές, κατακτητοῦ τοῦ Μεξικοῦ, ἀποσταλέντων τῷ Καρόλῳ ΙΕ' δώρων παρετηροῦντο ἐπανωφόρια, μανδύαι, χειρόμακτρα καὶ ἄλλα ὑφάσματα βαμβακερὰ λεπτότατης καὶ ἐλεγκτῆς κατασκευῆς διαφόρων χρωμάτων. Οἱ Μεξικανοὶ κατεσκευάζον ἐπίσης χάρτην ἐκ βάμβακος· προσέτι δὲ καὶ ἐν τῶν νομισμάτων αὐτῶν συνέκειτο ἐκ μικροῦ τεμαχίου βάμβακος κτλ.

Γενεσις καὶ πρόοδος τῆς βιομηχανίας τοῦ βάμβακος.

Ἡ ταχεῖα αὐξήσις καὶ ἡ ἄπειρος σπουδαιότης τῆς κατασκευῆς διαφόρων ὑφασμάτων ἐκ βάμβακος ἐν τῇ Μεγάλῃ Βρετανίᾳ εἶναι ἀναντιρρήτως τὸ μᾶλλον ἐκτακτον φαινόμενον τῆς ἱστορίας τῆς βιομηχανίας. Ἐν πρώτοις αἱ ἀπαρχαὶ ὑπῆρξαν δυσχερεῖς, καὶ εἶχον ν' ἀντιπαλαίωσι κατὰ μεγίστων προσκομμάτων, διότι ἀφ' ἐνὸς μὲν τὴν πρότην ὕλην παρήγον χῶραι λίαν ἀπομειωμέναι, ἀφ' ἐτέρου ἐν τῷ Ἰνδοστᾶν ὡς καὶ ἐν Κίνῃ οἱ κάτοικοι εἶχον τελειοποιηθῆ τοσοῦτον ἐν τῷ κλωστήριῳ καὶ ἐν τῇ ὑφάνσει, ὥστε τὰ ὑφάσματα αὐτῶν τὰ λεπτότατα ἐφαινοντο περιφρονοῦντα πάντα ἀνταγωνισμὸν.

Τοσαύτη ἐν τούτοις ὑπῆρξεν ἡ ἐπιρρῆ τῶν ἀνακαλύψεων καὶ θαυμασίων ἐφευρέσεων τῶν Ἀγγλων Χαρράθ, Ἀορράιτ, Κρόμτων, Καρτράιτ καὶ ἄλλων, ὥστε ἅπασαι αἱ δυσχερεῖαι κατενικήθησαν, καὶ μῆτε ἡ υπερβολικὴ εὐθηνία τῆς ἐργασίας, μῆτε ἡ ἐπιδειξιότης τῶν Ἰνδῶν ἐργατῶν δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀνθέξωσι εἰς τὸν ἀνταγωνισμὸν ἔθνους, ὅπου ἠγόραζε τὸν βάμβακα αὐτῶν, τὸν μετέφερε πόρρω διὰ θαλάσσης καὶ ἐπανεφέρεν αὐτὸν μετ' οὐ πολὺ εἰς τὰ μέρη τῆς παραγωγῆς μεταβεβλημένον εἰς ὑφάσματα.

Ἡ βιομηχανία τοῦ βάμβακος, ἐν τῇ παιδικῇ αὐτῆς ηλικίᾳ ἔτι πρὸ ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐπασχολεῖ σήμερον αὐτὴ μόνη σχεδὸν τοσαῦτα κεφάλαια καὶ τοσοῦτους βραχιόνας, ὅσον ἅπασαι αἱ λοιπαὶ βιομηχαναὶ συννηωμέναι. Οἱ Ἀγγλοὶ θεωροῦσιν αὐτὴν ὡς μίαν τῶν πρωτίστων αἰτιῶν τῆς ἰσχύος, εἰς ἣν ἀνυψώθησαν.

Ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν εἰσῆχθη ἡ βιομηχανία τοῦ βάμβακος ἐν Ἀγγλίᾳ δὲν εἶναι ἀκριβῶς γνωστὴ. Εἶναι πιθανὸν ὅτι ἀνέρχεται περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΖ' αἰῶνος. Πρῶτη δὲ ἐπίσημος μνεία αὐτῆς γίνεται ἐν τῷ «Trasure of Traffic» (Ἐμπορικῷ Θησαυρῷ), συγγράμματι δημοσιευθέντι τῷ 1641, ἐνθα γίνεται λόγος περὶ ὑφασμάτων βαμβακερῶν, χρωματισμένων καὶ μὴ κατεσκευασμένων ἐν Μαγκεστρίᾳ ἐκ βάμβακος προσερχομένου ἐκ Κύπρου καὶ Σμύρνης, ἐν ἠγόραζον ἐν Λονδίνο.

Ἐκ τῶν ἐπισήμων τελωνιακῶν βιβλίων κατάδηλον γίνεται ὅτι ἡ ὀλικὴ ἐτησίαι εἰσαγωγὴ βάμβακος ἐν Ἀγγλίᾳ ἀπὸ τοῦ 1701 μέχρι 1705 ἦτο κατὰ μέσον ὄρον 1,170,880 λίτραι, ἧτοι δέκα χιλιάδες στατήρων ὡς ἔγγιστα. Τῷ δὲ 1760 ἐπὶ τῆς ἀναβάσεως εἰς τὸν θρόνον τοῦ βασιλέως Γεωργίου τοῦ Γ' ἡ ὀλικὴ ποσότης τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ κατασκευαζομένων βαμβακερῶν ὑφασμάτων ἀνήρχετο κατ' ἔτος εἰς τὸ ποσὸν 200 χιλ. λιτρῶν στερλινῶν. Ἡ διὰ τῆς χειρὸς ὑφανσις ἐξηφανίσθη σχεδὸν ἀπὸ τοῦ 1833 ἐνώπιον τῶν μηχανικῶν τεχνῶν. Ἰδίως δὲ ἀπὸ τοῦ 1820 τὰ ἀγγλικὰ κλωστήρια ἐργάζονται δι' ἀτμοκινήτων

μειυτήρια διὰ τὸν λαόν· διὰ τὴν τηλεγραφικὴν ὑπηρεσίαν ὑπάρχουσι 3,924 γραφεῖα· τέλος δὲ τὰ γραμματοκ. βῶτια ἀνέρχονται εἰς 12,541. Ἐκ τοῦ συνόλου τούτου τὸ Λονδῖνον μόνον κέκτηται 2,012 γραφεῖα καὶ γραμματοκιβώτια.

Ἡ ἐν γένει κίνησις τῆς ἀλληλογραφίας ἔμεινεν ἡ αὐτὴ σχεδὸν καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος. Τὰ ἐξαγόμενα αὐτῆς ἔχουσιν ὡς ἑξῆς :

Ἐπιστολαί.	1,127,997,500
Δελτάρια	114,458,400
Βιβλία κλπ.	213,963,000
Ἐφημερίδες.	130,518,400

Οἱ Ἄγγλοι ἐξαικολουθοῦσι πάντοτε παραδίδοντες εἰς τὸ ταχυδρομεῖον πράγματα, μὴ ἀνήκοντα οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτοῦ, ὡς λ. χ. πτηνὰ, βατράχους, καὶ ζώσας σαύρας, κυνάρια ἢ γαλαῖς μικρὰς, κοπτερά ἔργαλεῖα, καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἐν ὄλῳ 4,500 τοιαῦτα ἀντικείμενα ἀπεβρίφησαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο κριθέντα ἀπαράδεκτα.

Περίεργοι εἶνε αἱ πληροφορίαι αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τοὺς περιελείοντας κακῶς ἢ καὶ οὐδόλως ἐνίοτε τὰ ἀποστελλόμενα ἀντικείμενα, ἢ τοὺς ἀμελοῦντας νὰ θέσωσι διεύθυνσιν εἰς τὰς ἐπιστολάς των. Εἰς οὐχὶ ὀλιγώτερα τῶν 27,224 ἀντικειμένων διαφόρου εἴδους καὶ 72,000 γραμματοσήμων, πεσόντων ἐξ ἐπιστολῶν, ἀριθμοῦνται τὰ περισυλλεθέντα ἐν τοῖς ταχυδρομικοῖς γραφείοις καὶ ἀποτεθέντα εἰς τὸ ἐπὶ τούτῳ τμήμα τοῦ ταχυδρομείου. Εἰς τὸ τμήμα τοῦτο παρεδόθησαν καθ' ὅλον τὸ ἔτος 10 ἑκατομ. διαφόρων ἀντικειμένων, ἐξ ὧν 21,261 ἄνευ οὐδενιαῆς διευθύνσεως καὶ 1,141 ἐτωκλείοντα νομίσματα, τραπέζια γραμμάτια καὶ συναλλάγματα διὰ 4,624 λίρας. Αἱ ἐπιστολαί, αἱ φέρουσαι ἀνεπαρκῆ ἐπιγραφὴν, ἀνῆλθον εἰς 5,343,678.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ταχυδρομικὰ ταμειυτήρια, τὸ ἐνεργητικὸν αὐτῶν ἀνέρχεται εἰς 32,102,134 λίρας, ἥτοι παρουσιάζουσιν αὐξησιν κατὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τούτου 1,600,570 λίρας. Τὸ ταχυδρομεῖον ἔχει ὡσαύτως τὰς penny-banks, ἥτοι ταμειυτήρια τοῦ λαοῦ, εἰς ἃ παρακατατίθενται ποσὰ κατώτερα τοῦ ἐνὸς σελινίου. Ὁ κλάδος οὗτος τῆς ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας ἀπέφερεν ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτοῦ κατὰ 7βριον τοῦ 1861 καθαρὰ κέρδη 1,131,008 λίρας.

Εἰς τὰ ταχυδρομικὰ γραφεῖα τῆς Μεγάλης Βρετανίας ἐργάζονται σήμερον 34,699 ἄνθρωποι, ἐξαιρέσει τῶν ὑπαλλήλων τῶν τηλεγραφικῶν καταστημάτων.

Ἡ ἐκ τῶν ταχυδρομείων πρόσδοσις ἐν Ἀγγλίᾳ κατὰ τὸ ἔτος 1879—1880 ἀνῆλθεν εἰς 6,558,445 λίρας, τὰ δὲ ἔξοδα εἰς 4,060,755, ἥτοι προέκυψε καθαρὸν κέρδος εἰς τὸ Κράτος κατὰ τὴν χρῆσιν τοῦ 1879—1880 λίραι 2,597,687.

Ν **

ΚΟΥΡΕΥΣ ΚΑΙ ΠΟΙΗΤΗΣ

Ὁ Βίκτωρ Οὐγγὼ κατὰ τὸ 1848 ἦτο πελάτης κουρέως τινὸς καλουμένου Βρασσιέ.

Ἡμέραν τινὰ εἰς φίλος τοῦ Βρασσιέ ἐρωτᾷ αὐτόν·

— Αἱ ! πῶς πηγαίνει ἡ ἐργασία ;

— Ὅχι καὶ καλλίτερα, φίλε μου. Δὲν ἔξρω πῶς θὰ τὰ καταφέρουν τὰ παιδιὰ σήμερα. Τίποτ' ἄλλο ἀπὸ χοροὺς καὶ σοαρέδες. Ἐχομε τριάντα κυρίας νὰ κτενίσωμε. Νὰ καὶ τὰ δνόματα.

Μετά τινας ἡμέρας ὁ φίλος διέροχεται πάλιν διὰ τοῦ κουρέου τοῦ Βρασσιέ.

— Πῶς τὰ πῆγες προχθὲς μὲ τοὺς πελάτας σου ;

— Ἀφσέ με, σὲ παρακαλῶ, μὴ μοῦ δμιλεῖς· μόλις ἐκτένισα τὰς μισαῖς. Ἐχασα δώδεκα δεκατέσσαρας κυρίας, κ' αὐτὸ ἐξ αἰτίας τοῦ Βίκτορος Οὐγγῶ.

— Ἐξ αἰτίας τοῦ Βίκτορος Οὐγγῶ ! Τί σχέσις ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ Βίκτορος Οὐγγῶ καὶ τῆς πελατείας σου ;

— Ὑπάρχει καὶ πολλή. Ἄν δὲν μὲ πιστεύης, ἄκουσε καὶ θὰ μὲ πιστεύσης. Ὀλίγας στιγμὰς ἀρ' οὐ ἔφυγες ὁ Βίκτωρ Οὐγγῶ ἐμβῆκεν εἰς τὸ κατάστημα κ' ἐκάθησεν εἰς αὐτὴ τὴν πολυθρόνα. Τῷ ἔβαλε τὴν πετσέτα εἰς τὸν λαιμὸν, ἐπῆρα τὸ ψαλίδι καὶ τὸ ἐπλησίασα εἰς τὰ γένεια του, ἀλλ' αὐτὸς μὲ μίᾳ ἀπότομῃ χειρονομίᾳ ἐκαταίβασε τὸ χέρι μου.

— Περίμενε, μοῦ εἶπε.

Καὶ εὐθὺς ἔγινε ἓνα μολυβδοκόνδυλο ἀπὸ τὴν σκέπη τοῦ γαλέκου του, καὶ σκαλίζει ἀπ' ἐδῶ κ' ἀπ' ἐκεῖ νὰ εὕρη χαρτί· ἀλλὰ δὲν εὗρισκε. Τέλος πάντων παρατηρεῖ ἓνα φύλλο ἐπάνω 'ς αὐτὸ τὸ τραπέζι, τ' ἀρπάζει καὶ ἀρχίζει νὰ γράφῃ. Ἐγὼ, μ' ὄλην τὴν βία ποῦ εἶχα, τὸν ἐπερίμενα. Ἄλλ' ἐκεῖνος χωρὶς νὰ συλλογίζεσαι πλέον ἂν ζῶ ἢ δὲν ζῶ εἰς τὸν κόσμον, ἐμουνηζούραρε δολοῦν, καὶ κάπου κάπου ἐσταματοῦσε, καὶ ἐδάγκανε τὸ μολυβδοκόνδυλό του.

— Γράφε, γράφε, ἔλεγα μέσα μου, ἂν ἔμπαρσῆς νὰ τὰ ξαναδιαβάσης, θάχης τύχη. Τί ὄνηθοσκαλίσματα ἦταν ἐκεῖνα ! κ' ὕστερα λέγουν πῶς γράφει καλὰ !

— Εἶμαι 'ς τοὺς ὀρισμούς σας, τοῦ εἶπα.

— Ἐν δευτερόλεπτον κ' ἐτελείωτα, μοῦ ἀπεκρίθη.

Ἄλλὰ τὸ δευτερόλεπτον δὲν ἐτελείωνε κ' ἐγὼ ἔστεκα ἐκεῖ ὀρθὸς, μὲ τὸ ψαλίδι 'ς τὸ χέρι, κατατῆρωμένος ἀπὸ τὴν στενοχωρία μου. Αὐτὸς ὅμως τὴν δουλειά του, ἔγραφε, ἐσταματοῦσε, ἐσήκωνε τὰ μάτια του ἕψηλά.

— Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε τῷ εἶπα, σήμερα ἔχω βιαστικὴ ἐργασία.

— Ἄ ! βιάζεσαι ; μοῦ εἶπε, κ' ἐγὼ βιάζομαι. Καὶ ἄνοιξε τὴν πόρτα νὰ φύγῃ.

— Τὸ καπέλο σας, κύριε, τὸ καπέλο σας.